

Część I

Uwarunkowania prawne prowadzenia działalności gospodarczej w Czechach i w Polsce, w 2022 roku, aktualne przepisy podatkowe, prawo pracy

Ing. Jaroslava Syrovátková, Ph.D.
Janusz Turakiewicz doradca podatkowy

Obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i Republice Czeskiej przepisy prawa międzynarodowego

Spis treści

1.	<i>Acquis communautaire</i>	
2.	Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Czeską	

1. *Acquis communautaire*

Z dniem 1.5.2004 roku, w którym Republika Czeska i Rzeczpospolita Polska stały się członkami Unii Europejskiej, przyjęły one jako obowiązujący na ich terytoriach dorobek prawny Unii Europejskiej (*acquis communautaire*). Obowiązujące w tym dniu akty prawne opublikowane zostały w wydaniu specjalnym Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej. Są one zebrane w 228 tomach (w porządku chronologicznym według daty publikacji) i w dwudziestu rozdziałach (zgodnie z wykazem aktów prawnych Unii Europejskiej):

01. Sprawy ogólne, finansowe i instytucjonalne (6 tomów).
02. Unia celna i swobodny przepływ towarów (16 tomów).
03. Rolnictwo (46 tomów).
04. Rybołówstwo (7 tomów).
05. Swobodny przepływ pracowników i polityka społeczna (5 tomów).
06. Prawo przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług (7 tomów).
07. Polityka transportowa (8 tomów).
08. Polityka konkurencji (4 tomy).
09. Podatki (2 tomy).
10. Polityka gospodarcza i pieniężna oraz swobodny przepływ kapitału (5 tomów).

11. Stosunki zagraniczne (59 tomów).
12. Energia (3 tomy).
13. Polityka przemysłowa i rynek wewnętrzny (34 tomy).
14. Polityka regionalna i koordynacja instrumentów strukturalnych (2 tomy).
15. Ochrona środowiska, konsumentów i zdrowia (8 tomów).
16. Nauka, informacja, edukacja i kultura (2 tomy).
17. Przepisy dotyczące przedsiębiorstw (2 tomy).
18. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (3 tomy).
19. Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (8 tomów).
20. Europa obywateli (1 tom).

Dostęp do nich zapewniony jest na:

- wersja czeska <http://eur-lex.europa.eu/eu-enlargement/cs/special.html>
- wersja polska <http://eur-lex.europa.eu/eu-enlargement/pl/special.html?locale=pl>.

Wydawane przez upoważnione organy UE akty prawne są stosowane bezpośrednio (rozporządzenia) lub wymagają wdrożenia do systemu prawnego przez odpowiednie akty prawa krajowego (dyrektywy). Publikowane są one w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, dostępnym na <http://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html>.

Szczególne znaczenie mają wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, stanowiące interpretację przepisów rozporządzeń i dyrektyw, służące zapewnieniu jednolitości stosowania ich regulacji. Udostępnione są one na <http://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=pl>

Podstawowe znaczenie dla zagadnień omówionych w poradniku ma Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz następujące akty prawne:

- A. w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej:
 - Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7.9.2005 roku w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych.
 - Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1588 z dnia 13.7.2015 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa.
 - Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18.12.2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*.
 - Rozporządzenie Komisji (UE) NR 360/2012 z dnia 25.4.2012 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.
 - Rozporządzenie Rady z dnia 8.10.2001 roku. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE).
 - Rozporządzenie Rady 1435/2003 z 22.7.2003 roku w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE).
- B. w zakresie opodatkowania:
 - Dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28.11.2006 roku w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej.
 - Dyrektywa 2010/45/UE Rady z dnia 13.7.2010 roku zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej.
 - Rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) Nr 282/2011 z dnia 15.3.2011 roku ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (wersja przekształcona).

- Rozporządzenie Rady (EWG) Nr 2913/92 z dnia 12.10.1992 roku ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny.
 - Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2.7.1993 roku ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny.
 - Dyrektywa Rady 92/12/EWG z dnia 25.2.1992 roku w sprawie ogólnych warunków dotyczących wyrobów objętych podatkiem akcyzowym, ich przechowywania, przepływu oraz kontrolowania.
 - Dyrektywa Rady 92/79/EWG z dnia 19.10.1992 roku w sprawie zbliżenia podatków od papierosów.
 - Dyrektywa Rady 92/83/EWG z dnia 19.10.1992 roku w sprawie harmonizacji struktury podatków akcyzowych od alkoholu i napojów alkoholowych.
 - Dyrektywa Rady 95/59/WE z dnia 27.11.1995 roku w sprawie podatków innych niż podatki obrotowe, wpływających na spożycie wyrobów.
 - Dyrektywa Rady 95/60/WE z dnia 27.11.1995 roku w sprawie banderolowania olejów napędowych i ropy.
 - Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27.10.2003 roku w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej.
 - Dyrektywa Rady 2007/74/WE z dnia 20.12.2007 roku w sprawie zwolnienia towarów przywożonych przez osoby podróżujące z państw trzecich z podatku od wartości dodanej i akcyzy.
 - Rozporządzenie (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19.7.2002 roku w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości.
 - Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1126/2008 z dnia 3.11.2008 roku przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady.
- C. w zakresie ubezpieczeń:
- Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14.6.1971 roku w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie.
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.4.2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16.9.2009 roku dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.
 - Decyzja Nr A2 Komisji Administracyjnej do spraw Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z dnia 12.6.2009 roku dotycząca interpretacji art. 12 rozporządzenia (WE) 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady odnośnie do mającego zastosowanie ustawodawstwa w stosunku do pracowników delegowanych i osób wykonujących działalność na własny rachunek, czasowo pracujących poza państwem właściwym.
- D. w zakresie prawa pracy:
- Dyrektywa 86/188/EWG z dnia 12.5.1986 roku w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie hałasu w miejscu pracy.
 - Dyrektywa 89/391/EWG z dnia 12.6.1989 roku w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy.
 - Dyrektywa 91/383/EWG z dnia 25.6.1991 roku uzupełniającej środki mające wspierać poprawę bezpieczeństwa i zdrowia w pracy pracowników pozostających w stosunku pracy na czas określony lub w czasowym stosunku pracy.
 - Dyrektywa 91/533/EWG z dnia 14.10.1991 roku w sprawie obowiązku pracodawcy dotyczącym informowania pracowników o warunkach stosowanych do umowy lub stosunku pracy.
 - Dyrektywa 93/104/WE z dnia 23.11.1993 roku dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy.

- Dyrektywa 94/33/WE z dnia 22.6.1994 roku w sprawie ochrony pracy osób młodych.
- Dyrektywa 97/80/WE z dnia 15.12.1997 roku dotyczącej ciężaru dowodu w sprawach dyskryminacji ze względu na płeć.
- Dyrektywa 2000/43/WE z dnia 29.6.2000 roku wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne.
- Dyrektywa 2000/78/WE z dnia 27.11.2000 roku ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy.
- Dyrektywa 89/654/EWG z dnia 30.11.1989 roku dotyczącej minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy (pierwsza dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 89/655/EWG z dnia 30.11.1989 roku dotyczącej minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny użytkowania sprzętu roboczego przez pracowników podczas pracy (druga dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 89/656/EWG z dnia 30.11.1989 roku w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników korzystających z wyposażenia ochrony osobistej (trzecia dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 90/269/EWG z dnia 29.5.1990 roku w sprawie minimalnych wymagań dotyczących ochrony zdrowia i bezpieczeństwa podczas ręcznego przemieszczania ciężarów w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa pracowników (czwarta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 90/270/EWG z dnia 29.5.1990 roku w sprawie minimalnych wymagań w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy z urządzeniami wyposażonymi w monitory ekranowe (piąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 90/394/EWG z dnia 28.6.1990 roku w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych podczas pracy (szósta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 2000/54/WE z dnia 18.9.2000 roku w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników biologicznych w miejscu pracy (siódma dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 92/57/EWG z dnia 24.6.1992 roku w sprawie wprowadzenia w życie minimalnych wymagań w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscach tymczasowych lub ruchomych budow (ósma dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 92/58/EWG z dnia 24.6.1992 roku w sprawie minimalnych wymagań dotyczących znaków bezpieczeństwa i/lub zdrowia w miejscu pracy (dziewiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 92/85/EWG z dnia 19.10.1992 roku w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły i pracownic karmiących piersią (dziesiąta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 98/24/WE z dnia 7.4.1998 roku w sprawie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników przed ryzykiem związanym z czynnikami chemicznymi w miejscu pracy (czternasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 1999/92/WE z dnia 16.12.1999 roku w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa (piętnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

- Dyrektywa 2002/44/WE z dnia 25.6.2002 roku w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (wibracji) (szesnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).
- Dyrektywa 2003/10/WE z dnia 6.2.2003 roku w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na ryzyko spowodowane czynnikami fizycznymi (hałasem) (siedemnasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG).

2. Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską

Obecna Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską obowiązuje od dnia 1.1.2013 roku. Dotyczy ona, bez względu na sposób poboru, podatków od dochodu i majątku, które pobiera się na rzecz obu państw, jego jednostek terytorialnych lub władz lokalnych. W Polsce podatkami tymi są podatek dochodowy od osób fizycznych i podatek dochodowy od osób prawnych a w Republice Czeskiej podatek od dochodu osób fizycznych i podatek od dochodu osób prawnych. Umowa będzie miała także zastosowanie do wszystkich podobnych podatków, jakie będą w przyszłości nakładane obok tych podatków lub w ich miejsce (Art. 2).

Określono szczegółowo definicje używanych w Umowie pojęć, w tym m.in. przedsiębiorstwo, spółka, obywatel, działalność gospodarcza, transport międzynarodowy Art. 3), miejsce zamieszkania lub siedziba (Art.4) i zakład (Art.5).

Umowa reguluje szczegółowo zagadnienia opodatkowania:

- dochodu z majątku nieruchomego (Art. 6),
- zysków przedsiębiorstw (Art. 7),
- transportu międzynarodowego (Art. 8),
- przedsiębiorstw powiązanych (Art. 9),
- dywidend (Art. 10),
- odsetek (Art. 11),
- należności licencyjnych (Art. 12),
- zysków z przeniesienia własności majątku (Art. 13),
- dochodów z pracy najemnej (Art. 14),
- wynagrodzeń dyrektorów (Art. 15),
- dochodów artystów i sportowców (Art. 16),
- emerytur i rent (Art. 17),
- funkcji publicznych (Art. 18),
- studentów (Art. 19),
- innych dochodów (Art. 20).

W przypadku osób mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce podwójnego opodatkowania unikać się będzie w ten sposób, że jeżeli taka osoba osiąga dochód, który może być opodatkowany w Republice Czeskiej, Polska zwolni taki dochód z opodatkowania, z zastrzeżeniem, że:

- jeżeli dochód osiągnięty jest z tytułów określonych w Art. 10–13, wówczas Polska zezwoli na odliczenie od podatku tej osoby kwoty równej podatkowi zapłaconemu w Republice Czeskiej, jednakże to odliczenie nie może przekroczyć tej części podatku, obliczonego przed dokonaniem odliczenia, która przypada na dochód uzyskany w Republice Czeskiej,

- jeżeli zgodnie z jakimkolwiek postanowieniem Umowy dochód uzyskany przez osobę mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce jest zwolniony z opodatkowania w Polsce, wówczas Polska może przy obliczaniu podatku od pozostałego dochodu takiej osoby uwzględnić zwolniony dochód.

W przypadku osób mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Republice Czeskiej podwójnego opodatkowania unikać się będzie w ten sposób, że Republika Czeska przy nakładaniu podatków na te osoby może włączyć do podstawy opodatkowania dla celów nałożenia podatków ten dochód, który może być również opodatkowany w Polsce, ale zezwoli na odliczenie od kwoty podatku kwoty równej podatkowi zapłaconemu w Polsce. Takie odliczenie nie może przekroczyć tej części podatku czeskiego, obliczonego przed odliczeniem, która przypada na dochód, który może być opodatkowany w Polsce (Art.21).

W umowie tej nastąpią zmiany wynikające z przystąpienia przez Polskę i Republikę Czeską do Konwencji wielostronnej implementującej środki traktatowego prawa podatkowego mające na celu zapobieganie erozji podstawy opodatkowania i przenoszenia zysku, sporządzonej w Paryżu dnia 24. 11. 2016 roku (<http://www.oecd.org/tax/treaties/multilateral-convention-to-implement-tax-treaty-related-measures-to-prevent-beps.htm>).

Zgodnie z postanowieniami Konwencji nastąpi automatyczna zmiana niektórych postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartych pomiędzy jej sygnatariuszami. Zakres tych zmian, odnoszący się do opodatkowania działalności gospodarczej, wynikać będzie z przyjętych przy ratyfikacji ustaleń szczegółowych.

Konwencja weszła w życie w stosunku do:

- Polski z dniem 1.07.2018 roku,
- Republiki Czeskiej z dniem 1.09.2020 roku.

Nota Wydawcy

Publikacja ma charakter informacyjny, zgodny ze stanem prawnym na dzień 30.04.2022 roku. Wykorzystanie zawartych w niej informacji w konkretnych sytuacjach poprzedzone powinno być analizą stanu prawnego aktualnego w czasie realizowanych czynności.

Autorzy i Wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za skutki wykorzystania treści zawartych w publikacji.

Źródłami prawa w Rzeczpospolitej Polskiej są wyłącznie teksty ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (<http://eur-lex.europa.eu>), Dzienniku Ustaw Rzeczpospolitej Polskiej (<https://www.dziennikustaw.gov.pl>) i Monitorze Polskim Rzeczpospolitej Polskiej (<https://monitorpolski.gov>).

Tekst stanowi część publikacji

Pakiety informacyjne

Uwarunkowania prawne prowadzenia działalności gospodarczej w Czechach i w Polsce, aktualne przepisy podatkowe, prawo pracy w 2022 roku

Wydawca	
Okresní hospodářská komora v Jablonci nad Nisou Jiráskova 9, 466 01 Jablonec nad Nisou www.ohkjablonec.cz www.podnikanivpolsku.cz info@ohkjablonec.cz Tel. + 420 483 346 000	Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego SA 58-500 Jelenia Góra, ul. 1 Maja 27 www.karr.pl www.podnikanivpolsku.cz biuro@karr.pl Tel. + 48 75 75 27 500
ISBN 978-80-270-4336-1	ISBN 978-83-939860-9-5